

Ronde tafel gesprek
2 september 2009

Commentaar op de brief "Governance in de zorgsector"

Het zou interessant zijn te weten wie de onderhavige brief eigenlijk geschreven heeft. Door zijn lengte (45 pagina's) is het eerder een soort managementevangelie geworden dan een brief. Het stuk is nagenoeg onleesbaar. Dit komt vooral door het opgeklopte bestuurdersjargon gelaardeerd met een eindeloze stroom van afkortingen en managementtermen, die meer verhullen dan duidelijk maken.

Onder het mom van helderheid wordt een wollige deken van warrigheid over het onderwerp uitgespreid. Kennelijk is er bij het schrijven van dit miniproefschrift geen enkele medische professional aan te pas gekomen. De woorden 'arts', 'dokter' of 'verpleegkundige', komen in de tekst niet voor. Ze worden, zoals gebruikelijk in management rapporten, slechts aangeduid met door bestuurders zo geliefde neerbuigende termen als 'de werkvloer', 'het veld', of de 'veldpartijen'. Ook het woord 'patiënt', om wie het hier eigenlijk gaat, komt in het hele stuk niet voor. Er is slechts sprake van 'cliënten' hetgeen voor dokters een wezensvreemd begrip is. Alleen modezaken, advocaten en notarissen hebben cliënten. Dokters hebben patiënten. Alleen als die z.g. 'cliënten' zich gaan organiseren is er plotseling sprake van een 'patiëntenorganisatie' of een 'patiënten platform'.

Met gulle hand zijn er tientallen afkortingen en hinderlijke, vaak nietszeggende en misleidende managementtermen door de tekst gestrooid. Laten we hier slechts enkele noemen. Zeer geliefd is het woord "centraal". Er staat van alles centraal: De cliënt, de zorg, de kwaliteit, de (onvermijdelijke) transparantie, de zorgvraag, de missie, (wat dat ook mag zijn), de randvoorwaarden en de "governance structuur". Het is het modewoord uit het bedrijfsleven. Zo staat bij de autofabriek Volvo de veiligheid centraal, bij Mercedes de duurzaamheid en bij de melkfabriek Campina het Monatoetje. Het is onduidelijk waarom het woord 'Governance' wordt gebruikt ipv bestuur of leiding. Een ander woord waar het huidige management niet meer zonder kan is 'implementeren'. Zo lezen wij de cryptische mededeling dat het bestuur "gecommitteerd moet worden aan het belang van een goede implementatie van het veiligheidsmanagement systeem".

Niet alleen veiligheidsmanagement systemen maar van alles moet 'geïmplementeerd' worden. Zoals o.m. doelmatigheidsaspecten. Die moeten niet alleen geïmplementeerd worden maar ook aangescherpt, vastgelegd of transparant gemaakt. (wat daar dan ook mee bedoeld kan worden). In wezen is er hier sprake van een soort "New Speak" de futuristische taal uit het boek 1984 van George Orwell, waarin alle woorden een andere betekenis hebben gekregen.

Geheel nieuw is het werkwoord "plafonneren" waarmee bedoeld wordt dat de salarissen van topmanagers niet boven een bepaald plafond mogen komen. Het zou aanbeveling verdienen indien het stuk kan worden overgezet in normaal Nederlands en daarbij ook nog eens tot meer dan de helft zou worden ingekort. Dit kan zonder dat er van de essentie iets verloren gaat. Maar het vermoeden dringt zich op dat duidelijkheid niet de hoogste wens was van het Ministerie van VWS.

Prof. Dr. B. Smalhout

*Specialist voor anaesthesiologie,
Endoscopie en luchtwegproblemen
Adviseur medische zaken
Columnist dagblad de Telegraaf*

*Taveemelaan 11 -13
3735 KA Bosch en Duin
tel: 030-2285054
e-mail: bobsmalhout@wanadoo.nl*